

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1445/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено поправни завод Београд, коју заступа Државно правобранилаштво РС, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене и о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2259/19 од 20.12.2019. године, у седници одржаној 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2259/19 од 20.12.2019. године у ставу другом, делу става трећег и у ставу четвртном изреке, тако што се одбија жалба тужене, као неоснована и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 2630/14 од 27.05.2019. године у ставу трећем и делу става четвртог изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу на досуђени износ трошкова поступка од 189.500,00 динара плати и законску затезну камату почев од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија да тужиоцу АА накнади трошкове ревизијског поступка од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2630/14 од 27.05.2019. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцу плати законску затезну камату на износ од 51.859,42 динара почев од 15.12. до 31.12.2013. године, док је ставом другим изреке одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на исти износ плати законску затезну камату и за период од 09.11. до 14.12.2013. године. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, за период од фебруара 2013. закључно са мартом 2015. године плати по 42.687,00 динара месечно са законском каматом почев од 5.-ог у наредном месецу за текући месец па до исплате. Ставом четвртим изреке

обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 189.500,00 динара са законском каматом од 27.05.2019. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2259/19 од 20.12.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, за период фебруара 2013. закључно са мартом 2015. године плати новчане износе по месецима са припадајућом законском каматом од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке потврђено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртм изреке првостепене пресуде за износ од 105.474,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате, док је преко наведеног до досуђеног износа од 189.500,00 динара, као и за законску камату за период од 27.05.2019. године до извршности пресуде захтев тужиоца одбијен. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкова поступка по жалби од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији тужиоца на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је државни службеник, запослени код тужене на пословима ... у Казнено поправном заводу у Београду, од 20.11.2011. године. Пребивалиште тужиоца је у ..., па је ради доласка на рад и повратка са рада путовао до радног места у Београду, али му тужена у периоду од фебруара 2013. закључно са мартом 2015. године није плаћала трошкове превоза, у ком периоду је он користио аутобуски превоз и редовно га плаћао. Утврђено је да је управник Завода код тужене, увео нову процедуру за признавање права на трошкове превоза, тако што је запосленима тражио доказ о купљеној карти за превоз преко 50 км од Београда, али и да у спорном периоду запослени који је примао захтеве исте није могао да прими без одобрења управника. Тужиоцу је решењем тужене од 12.02.2013. године признато право на накнаду трошкова превоза за јануар 2013. године, у висини од 42.687,00 динара. У спорном периоду, након одлуке управника Завода, тужилац је подносио захтев за накнаду трошкова превоза, али му је за март 2013. године захтев одбијен, док за остале месеце нема доказа о поднетим писменим захтевима, јер по налогу управника његови захтеви нису заведени. Тужилац није водио управни спор због тзв. „ћутања управе“, а навео је да је изјавио жалбу против решења којим му је одбијен захтев за накнаду ових трошкова, али је управник одбијао да прими ове жалбе. Почев од априла 2015. године, тужена запосленима исплаћује трошкове превоза. Висина накнаде на име ових трошкова у спорном периоду утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака, што представља предмет (спорни део) тужбеног захтева у овој правној ствари.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев за накнаду трошкова превоза тужиоцу.

Побијаном одлуком преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев, уз закључак другостепеног суда да о праву запосленог код тужене не одлучује суд, већ надлежни функционер тужене, те да је тужилац ради заштите овог свог права морао поштовати поступак из члана 140. до 143. Закона о државним службеницима, што је он пропустио да учини, с обзиром да није доказао да се писменим путем обраћао туженој захтевом за накнаду ових трошкова, нити је покретао управни спор због тзв. „ћутања управе“. Како тужиоцу право на накнаду ових трошкова није признато, то исту не може тражити у овом судском поступку (пред судом опште надлежности), јер је у парници суд једино надлежан да одлучује о захтеву за накнаду штете због незаконитог или неправилног рада органа тужене у смислу члана 172. ЗОО, уколико је исплату ове накнаде тужени орган утврдио појединачним коначним и правноснажним актом, али је неосновано обуставио исплату истих или је нередовно вршио њихову исплату.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је закључак другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева заснован на погрешној примени материјалног права.

Тужилац је запослен код тужене и има статус државног службеника, па се о његовим правима на накнаду трошкова везаних за рад одлучује применом Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.62/06, ... 99/14). Одредбом члана 37. став 1. овог Закона, прописано је да државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, а ставом 2. истог члана одређено је да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују, прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.98/07-пречишћен текст), којом је државним службеницима на исти начин признато право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и повратак са рада (члан 2. став 1. тачка 1. Уредбе). Одредбом члана 3. Уредбе, прописано је да се државном службенику и намештенику накнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Правилна примена одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе, подразумева обавезу послодавца да запосленима накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском или међуградском саобраћају, а да за признавање овог права није као услов предвиђено обавезно подношење посебног захтева, већ послодавац одлуку о накнади ових трошкова признаје запосленом на основу њиховог пријављеног пребивалишта, односно боравишта. Имајући ово у виду, као и утврђену чињеницу да тужилац живи у ... (Општина ...), а ради у Казнено поправном заводу у Београду, што значи да за долазак на рад и повратак са рада путује на релацији од места становања до места рада и обратно, да му је тужена до фебруара 2013. године плаћала (надокнађивала) трошкове превоза, да право које запосленом припада по Закону и наведеној Уредби није могло бити условљено нити ограничено одлуком управника органа тужене, а да није наступио било који други разлог на основу кога би од тог

момента отпао основ за исплату трошкова превоза тужиоцу, то он није био у обавези да туженој подноси нови захтев за признање овог права, које му је већ било признато и трошкови исплаћивани, што значи да му припада право на накнаду ових трошкова, чија се висина исплаћује у складу са одредбом члана 3. Уредбе, у зависности од тога коју врсту јавног превоза користи ради доласка на рад.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду да су тачни наводи другостепеног суда да државни службеници, у које спада и тужилац, своја права остварују пред надлежним органом послодавца, а повреду својих права штите у поступку предвиђеном Законом о државним службеницима - у управном поступку пред надлежном жалбеном комисијом и Управним судом. Међутим, у конкретном случају тужилац тужбом не тражи признавање права на трошкове превоза за долазак на рад и повратак са рада, већ накнаду штете у висини ових трошкова којима је био изложен у спорном периоду, што у складу са одредбом члана 1. ЗПП, јесте предмет судске заштите пред судом опште надлежности, па његов захтев није могао бити одбијен из разлога што то није учинио у складу са одредбама члана 140. до 143. Закона о државним службеницима.

Из наведеног произилази да је тужена, право које је тужиоцу било признато, без законитог правног основа ускратила почев од фебруара 2013. године, тако што му је у спорном периоду неосновано обуставила исплату накнаде трошкова превоза, којима је он био изложен ради доласка на рад и повратка са рада, а у висини месечне претплатне карте аутобуског превозника, па сходно члану 172. ЗОО, па он основано потражује накнаду ових трошкова, како то правилно закључује и првостепени суд.

Имајући у виду да је другостепени суд, побијаном одлуком погрешном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, Врховни касациони суд је, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му, на основу члана 153. и 154. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су му досуђени у висини од 18.000,00, на име награде адвокату за састав ревизије.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић